

Lucyuzpuzpuzi Pauluuzpuzpuzi h. Zmbuuzpuzpuzi.

ОБЪЕД. 27 ЗОКЛУП 1841

17 3022/10 :

«Յիշեալ քաղերհերուն հառաւարիչները ուրիշ

«Բայց զիցուք թէ քաղաքական կառավարիչնէր անիրաւութիւն} կամ հարստահարութիւն ըրածին, պէտք էր որ ժողովուրդը՝ Բարձրագոյն Գլխը ծանուցանէր իր բողոքը, և ո՛չ թէ ապստամբէր. այս էր անոնց պարտաւորութիւնը, որն որ չիրատարէլէն ետքը՝ իսկոյն՝ ապստամբեցան, և ո՛չ թէ միայն կառավարիչներուն վրայ յարձըկվեցան ներով, բայց տաճիկ և րաշա բնակիչներուն վրայ ալ,

«Սատիկ հրամաններ խրկւած են հէրութեանը լուրը կառավարչներուն, որ զգուշութեամբ պաշտպանութիւնը կրնան բոլոր քրիստոնեայ հպատակներուն, անվնաս պահեն տնոց համարմուկը և պատիւը : Սերջապէս Վորին Սհափառութիւն (սմանտոն Իքնակալը՝ փափագելով որ իր հպա-

« Ը երջապէս երկու երկրին համար ալ պատեա
ւոր վախճան մը ունեցաւ այս գործը • վերոյիշեալ
վճռոյն շուտով զործադրութիւնը՝ գաղղ խական ար
դարութեանը վայելէջ յարգանք մը եղաւ, մեան
գեանոյն անբղիայի ատենակաշնեւրէն արդարաւորութ
եանը ևս ալ աւելի հաստատութիւն արժան :

ԳԼԳԼԻՆ

Փարիզ, 6 յունիս : Ըստ օրերս շատ քննութիւն եղաւ զատի մը համար, որն որ շատ չերթար կաւարտի . նոյն գործոյն գաղղիացեայ Թաղաւորը ևս մասնակից է . վասն զի խել մը օրագրութիւններ նամակ մը հրատարակեցին, որով կը ծանուցանեն թէ (Ուլէանի գութը) հիմակաւն Թաղաւորը, յաւին 1815, հիտիէի գաւառներն հետ միաբանողներուն մէջն էր : Եւ նանկ կրտէսն որ բանըմը օրագրները փառնէրուն ատենան պիտի խրկեն, բայց աղէկ քննութիւն մը ընելէն ետեւ, որոշած են որ գաղաւորներուն յանձնեն այս գործը :

Դեռ տարախոյս ունինք եղիպտական գործոյն վրայ . վերջն գաղաւորութիւնը ստորագրուած չըլլալով, Վանուայի ժողովը հիմակաւ հիմայ որոշումներ մը ըրած է, միայն թէ (կղզւորակի կողմ) Թային մէջ հրատարակել տրվաւ ինչ պատասխան որ տրված էր Եփեսոս եփեսոսի յայտարարութեանը, որով ժողովոյն կը յանձնէ (սոմանեան ինք) նախկին ու եհմէտ լինին մէջ եղած վէճը քանի մը խնդիրներու վրայով : Վանուայի ժողովը Մէհմէտ լին փաշային ժառանգ կը ճանաչէ : Եւ իսկ իսկ փաշան . նմանապէս Լեզիպոսի համար սահմանում տուաւ կընդունի, բայց այս պայմանով որ մէկ տուն չափաւորեալ ըլլայ այն գումարը . զինչ Լորտի մէջ պաշտօնատէրներուն իշխանութիւն տալու համար եղած վէճը (սոմանեան Թաղաւորին խոհանութեանը կը յանձնէ :

Լիբիէի բանակէն շատ հաճելի լուրեր աւելինք . Մադիսի գլխաւորը ընդհանուր կառավարիչն հրամանին տակը . անաշխատ մտեր են Եփեսոսի քաղաքը, որ Վաթիկէ Վատըրի մայրաքաղաքն է, ու բոլոր տները բանդէլէն այրելէն ետքը մղկիթներէն ի զատ, զէպ ի Մաքարա քաղաքը դարձեր են . բայց ճանապարհին վրայ Թշնամիներուն հանդիպելով վերջապահ գունդը սաստիկ զարնվել է անոնց հետ, ու յաղթեր է : Մաքարա քաղաքին մէջ 2000 հոգի ձրդեր է զօրապետը, ու մնացածները աւեր Մադիսի քաղաքն է, ուսկէց վերադին ճամբայ պիտի ելլեն մօտերս որ երթան ուրիշ քաղաքներու վրայ յարձըկվին : Մեր կողմէն քանի հինգ հոգի սպանված է, ու հարիւր ալ վիրաւոր կան եղեր :

Նաև կը հաստատեն թէ երբոր Պիլժո զօրապետը կը կործանէր վերոյիշեալ Վաթիկէ մայրաքաղաքը, Վարախուայ անունով զօրավարը ևս Վաթիկէ Մէլիսնա քաղաքները մտած էր, ու հիմնադրուող կընէր ուրիշ երեւելի քաղաք մըն ալ Վոկհար կոչված . նմանապէս աւերակ կը դարձնէր ուսկից որ կանցներ :

Ըստ շաւաղներ յաջողութեամբ զլուխ տարած են, ու Վ. արքայական բարձրութիւն Վաթիկէի գութը (Եփեսոսի) պատերազմը ընողը, արգէն Վաղղիա դարձած է :

ԱՄԵՐԻԳԱ

Վաթիկէի կողմէն շոգեհարը Լալիֆարս քաղաքէն 12 օրվան մէջ Վաթիկէի համակում, Վաթիկէի օրերի լուրերը բերու, որոնք զրկած էին մայիսի 19 ին :

«Մաք» Կօտը գիւր թանն է ու բարձրագոյն ատենան վճարին կը սպասէ, որն որ պիտի տրվի մօտեալ : Ըստ վճար կողմ արդարութիւն հնարհեալ է անոր, կամ հրամայէ պիտի որ գաղաւորն ըլլայ, երկրին օրէնքներուն համեմատ :

«Նիւ-Լօրքի օրագրները Մաք-Կօտի նամակ կը հրատարակեցին, որով մէջ կը հաստատէ թէ ամենին մասնակից եղած է Վաթիկէի վրայ գաղղիներուն հետ :

«Մայիսի 17 ին աւարտվան դէմ» : Ըստ Վաթիկէի արգէյին Թաղաւորը բարձրակին երեւոյ : Կրտէս թէ քանի մը հրձիգներ (խանութիւններ) յափաղէս կրտէս ձգած են իշխաւ Թաղաւոր :

ՀԱՐԱՆԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԳԱ

Ուիւ-Լանէյս օի պաշտօնատէրները փոխակցան, բայց հազարի հանդիպութիւնը ամենին չի խըռկեցաւ :

Եւրոպայի գաւառը Վաթիկէի կողմէն մօտ, Մէքսիկայէն բաժնըմը անկախ հաստատարութեան Թիւն եղաւ :

ՅՈՒՆԱՏԵԱՆ

Լիբիէ, 17 յունիս : Մ. Մաթիօգորտութեան յանձնառու չեղաւ որ բնութի իր նոր պաշտօնը Թաղաւորին դրած պայմանն ըստ . փուճ տեղը աշխատեցան որ այս պաշտօնատէրին միտքը փոխէ, ինչու որ հաստատ կենալով իր մօտայ վրայ ամենին չի համոզեցաւ, և վերջապէս հրաժարեցաւ պաշտօնէն :

Մաթիօսի իշխանը (որ թիւն Թաղաւորին եղբայրն է) վեց ամիս հանուստան կենալէն ետքը, ամսուս 12 ին Պաթիէնա դարձաւ անդիպական շոգեհար :

Լիբիէի օրագրութիւնները ծաղու արժանի բան մը եղած են Կիրիտու ապստամբութեանը վրայ անհիմն պատմութիւններ հրատարակելով . թէ որ աւանց բաժնէրուն նայելու ըլլանք, օր չանցնիր որ միծամեմ յաղթութիւններ չենն ապստամբները Կիրիտու մէջ . բայց աս մտայածին զրոյցները աւանակն չեն միտքները աս կողմի ստույգ լուրերուն հետ, որոնք կը հաստատեն որ յիտին յոսահատութեան մէջ ընկած են ապստամբները, տեսնալով որ փուճ տեղը կաշխատին :

Վեր կերպ խաղէութիւնը դրամ յափշտակելու համար :

Երեւելի անձ մը երբոր Վանոն քաղաքը կը մտնար, մարդմը տեսաւ պանդոկի մը մօտ, որ անգաղաք կը ճիւղէր դէպի երկայնութիւնը և լայնութիւնը փոքրցին, ու զիտես թէ ինք իրմէն կը խօսէր . ուստի ուղեւով իմանալ թէ ինչու արդեօք անանկ արտաւոյ կերպով կը ճեմէ, մօտիկ ցաւ որ հարցունէ անոր, ու խկոյն հետեւալ խօսակցութիւնը սկսան մէկմէկու հետ :

— Ինչ կընես հոս : — Կը խաղամ :
— Որո՞ւ հետ : — Ընանկ մէկու մը հետ որ դուն չես կրնար տեսնալ . Լատուոյ հետ : — Ինչ կընես . ուրեմն շատ անհաւատար պիտի ըլլայ ձեր երկուքին խաղալը . ինչ խաղ կը խաղաս :

— Մարտինջ : — Կը շահնի թէ կը կրտէսը ցընես : — Կրտէսն կը շահնի, երբեմն կը կրտէսը ցընես, ինչպէս հիմակ յիտեն լիւրս սթէպլին կորսնցուցի :

— Որն որ անշուշտ հատուցանելու չես :
— Ինչ հաշտութիւն, հիմայ վճարելու եմ ամբողջ աս գումարը :

— Որո՞ւն պիտի վճարես : — Քեզի տէր իմ . վասն զի տմեկն անգամ երբոր դրամ հատուցանելու կըլլամ, իսկ և իսկ իշխանաւոր մարդմը կը խկէ ինծի (Լատուոյ) աղքատներուն կողմանէ, որուն ձեռքը կաւանդեմ ստակը . ու ուրեմն աս գումարը որ աղքատներուն իրաւունքն է : Իշխանաւորն Լօրքը աւաւ գրամը որ տանի աղքատներուն բաժնէ : Քիչ մը տոնն անցնէն ետքը մէկ օր մը երբոր նոյն փողոցն կանցնէր, վերադին տեսաւ որ աս արտաւոյ ստորինջ խաղցողը խորունկ մտածութեան մէջ կը ճեմէ իբր թաղովը զբաղեալ . հետաքրքրութեամբ մօտիկցաւ անոր ու հարցուց : — Լօրք ինչպէս կերթայ խաղը, բաղաւոր ես թէ ոչ : — Կարծեմ թէ բաղաւոր պիտի ըլլամ . սպասէ վայրկեան մը այն, յաղթեցի այս անգամ, ու հինգ հարիւր լիւրս սթէպլին շահեցայ : — Բարի, բայց ո՞վ պիտի հատուցանէ քեզի աս գումարը : — Երբոր ես կը շահնի խաղը, իսկ և իսկ մէկը կը խրկէ ինծի (Լատուոյ) որ դրամը հատուցանէ . ահա ձեր յարգութիւնը : Լատուոյ խրկեց ինծի որ աս դրամը վճարէք : Երբոր տեսաւ որ կը հեռանայ Լօրքը ու չուզէր յնաւ հատուցանել, զէնք մը հանեց բախէն ու վրան վազելով կը սպառնար թէ հիմայ կը մուցընեմ քեզի, թէ որ չի վճարես նէ դրամը : Եւ նոյնք ստիպեցաւ Լօրքը խկոյն 500 լիւրս սթէպլին հատուցանել ու աղաւթի աս խորաւ մանկ մարդուն ձեռքէն որ մէկէն ի մէկ աներեւոյթ եղաւ :

(Իանասիրա . Ռոս . Օմիւնոյ)

ԱՌՆԻՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԳՂԻՆ

Ի իմբրուր, 1 յունիս : Լուսաւորները հասարակօրէն թուեն, ու գործատուներն ալ չեն բանիր, որովհետեւ խիստ քիչ ապրանք կը քրքի քանի ժամանակ է : Կակայն իրեք շորս օր է, որ աս անշարժութեան վիճակը փոխելու վրայ է . ու նախապէս բամբակներուն տոտաւորը սկսաւ արթննալ : Ըստ ամենը հինգ օրվան մէջ 20 հազար պաշիս վաճառվեցաւ . իրաւ շատ բան ըսել չէ, սակայն որովհետեւ քանի տոնն է խիստ քիչ ապրանք կը ծախվէր, աւեր համար տախա երեւելի ծախք մը համարվեցաւ, որն որ կը յուսանք թէ բարի նշան մըն է ուրիշ տեսակ առուստուրներուն ալ բացվելուն : Մէհմէտներէն առած լուրերնիս ալ բարի յոյսեր կուտան . մանիֆաթուրները կը փրկաւորվին եղեր, որոնց գիններն ալ քիչ մը հաստատութիւն ընդունին են : Ինչ որ աս բարենշան վիճակը շարունակվի, Ի իմբրուրի առուստուրին ալ շատ օգուտ պիտի ընէ :

Տորոն (քօք պոյա) : Ըստ թուէ հիմայ, ու բաւական ապրանք կայ քաղաքիս մէջ, որովհետեւ ամեն կողմէն անգաղաք կուգայ ու ծախու անող չի կայ :

